O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIM VAZIRLIGI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi:
№ BD 40
2025 yil “29” avgust

“TASDIQLAYMAN”
Samarqand davlat
pedagogika instituti rektori
_____ Sh.Sh.Dagmatova
2025 yil “29” avgust

BIOGEOGRAFIYA
FANINING O‘QUV DASTURI
(KUNDUZGI VA KECHKI)

2

Bilim sohasi:	**500 000 - Tabiiy fanlar, matematika, statistika**
Ta’lim sohasi:	**530 000 – Fizika va tabiiy fanlar**
Ta’lim yo‘nalishi:	**60530200 – Geografiya**

Samarqand – 2025

Fan/modul kodi BG2404	O‘quv yili 2025-2026	Semestr 4	Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta’lim tili O‘zbek		Haftadagi dars soatlari 3	
1. Fan nomi		Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Umumiy (soat)
Biogeografiya		48 (22/26)	72	120

2. **I. Fanning mazmuni**

Fanni o‘qitishdan maqsad - Biogeografiya muommolarini bayon etganda talabalarni asosiy ekologik faktorlar bilan chuqurroq tanishtirish va bu faktorlarni organizimlar hayotida va yer sharida tarqalishida ta’sirini tushintirish lozim. Beogeografiyani tushingan holda o‘rganish uchun, maktabda o‘simliklar va hayvonlar sestemasi bo‘yicha olingan bilimlar yetarli deb hisoblanadi

Fanning vazifasi - Biogeografiya, floristik va faunistik geografiya to‘g‘risidagi ma’lumotlarni o‘z ichiga oladi. Bu fanning maqsadlaridan biri, yer shari va organik dunyosining bir butunligi, uning usimlik va hayvonot dunyosining tayuiiy geografik muhit faktorlariga va kishilarning ta‘‘siriga bog‘liqligini ko‘rsatishdan iboratdir.

Biogeografiyani o‘rganish jarayonida talabalarga tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, tabiatni qo‘riqlash va kishilarning sog‘ligi uchun kurashish sohasida bu fandan amaliy foydalanish tushunchasi hosil bo‘ladi. Bu talabalarning nazariy bilimlarini mustahkamlashga yordam beradi.

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

Biogeografiya faniga kirish. Fanning predmeti, vazifalari va tadqiqot usullar

Biogeografiya va uning fanlar tizimidagi o‘rni. Biogeografiyaning ta’rifi, predmeti va obyekti. Biogeografiyaning shakllanish va rivojlanish tarixi. K. Linneyning asarlari, A.R. Uolles, A. Gumboldt, G. Valter, V.N. Biogeografiyaning ildizlari va tarmoqlari. Asosiy atamalar va tushunchalar. Tadqiqot usullari. Fanning tuzilishi va murakkabligi. Zamonaviy biogeografiyaning asosiy yo‘nalishlari.

Биогеография и ее место в системе наук. Определение, предмет и объект биогеографии. История становления и развития биогеографии. Труды К. Линнея, А.Р. Уоллеса, А. Гумбольдта, Г. Вальтера, В.Н. Сукачева, А.Г. Воронова. Корни и ветви биогеографии. Основные термины и понятия. Методы исследований. Структура и комплексность науки. Основные направления современной биогеографии.

https://www.geogr.msu.ru/education/vo/prog_distc/programs_3xx/bak_NoZ/b_GKHET_Ekologia_s_osnovami_biogeografii_NEW%202023.pdf

Hayotning paydo bo‘lishi

Yerda hayotning paydo bo‘lishi, Yerda hayotning paydo bo‘lishi to‘g‘risidagi

qarashlar, Yerda hayotning paydo bo'lishi to'g'risida Oparin nazariyasi, Eralar, davrlar va ulardagi hayot

Biogeografiyaning ekologik asoslari

Atrof-muhit ekologik omillari: (Abiotik omillar: iqlim, edafik, orografik, gidrologik), O'simlik va hayvonlarning umumiy moslanish xususiyatlari, Tirik organizmlarning muhitlarda o'zgarishi, Abiotik omillarning tanlovchi omil sifatidagi ahamiyati, Introduksiya va iqlimlashtirish, Organizmlarning indikatsion ahamiyati

Biosfera

Biosfera haqida tushuncha va uning chegaralari, Biosferaning tirik moddalari, ularning xilma-xilligi va yer sharida tarqalishi, quruqlik va okean biomassalari, Biosferadagi tirik moddalarning funksiyalari, Biosferaning geoximik sikllari, Biosfera evolutsiyasi

Arealogiya

Arealogiya. Biologik taksonlarning geografik areali. Turning areali. Areallarning shakllanishi, birlamchi areal, organizmlarning tarqalishi. Areallar chegaralari va ularni belgilovchi omillar. Areallarning o'lchamlari va shakllari. Areallar tipologiyasi. Dizyunktiv areallarning shakllanishi. Dizyunktivlik sabablari. Endemiklar va reliktlar. Taksonomik xilma-xillik markazlari, turlarning kelib chiqish markazlari. Madaniy o'simliklarning kelib chiqish geografik markazlari. Areallarning antropogen transformatsiyasi. Areallarni o'rganishning asosiy usullari.

Ареалогия. Географический ареал биологических таксонов. Ареал вида. Формирование ареалов, первичный ареал, расселение организмов. Викаризм, викарные ареалы. Границы ареалов и факторы, их обуславливающие. Размеры и формы ареалов. Типология ареалов. Формирование дизъюнктивных ареалов. Причины дизъюнкций. Эндемики и реликты. Центры таксономического разнообразия, центры происхождения видов. Географические центры происхождения культурных растений. Антропогенная трансформация ареалов. Основные методы изучения ареалов.

https://www.geogr.msu.ru/education/vo/prog_distc/programs_3xx/bak_NoZ/b_GKHET_Ekologia_s_osnovami_biogeografii_NEW%202023.pdf

O'simliklarning areallari va unga ta'sir etuvchi omillar

O'simliklarning turlari, Kosmopolitlar, Endemiklar, Vikarium, Atrof muhit omillari va o'simliklarning tarqalishi, Iqlimning o'simliklarni tarqalishiga ta'siri, Klimadiagrammalar, Yonbag'irlikni ta'siri, Shamolning o'simliklarni tarqalishiga ta'siri

Madaniy o'simliklar geografiyasi

Madaniy o'simliklar geografiyasi, N.I.Vavilovning madaniy o'simliklarning kelib chiqish markazlari to'g'risidagi ta'limoti, P.M.Jukovskiy tomonidan ishlab chiqilgan madaniy o'simliklarning kelib chiqish markazlari bo'yicha ta'limoti, O'simliklar introduktsiyasi

Uy hayvonlari geografiyasi

Uy hayvonlarining xonakilashtirilishi, Uy hayvonlari evolutsiyasi, Uy hayvonlarining yovvoyi ajdodlari

Flora, fauna va biota haqida tushuncha

Flora va fauna geografiyasi (floristik-faunistik biogeografiya). Taksonomik xilma-xillikning asosiy geografik gradientlar bo'yicha o'zgarish qonuniyatlari. Flora, fauna, biota, biotaning geografik elementlari. "Endemizm" tushunchasi. Yuqori darajadagi endemik taksonlar. Floristik-faunistik rayonlashtirish prinsiplari. Quruqlikning floristik va faunistik rayonlashtirish tizimlari.

География флор и фаун (флористико-фаунистическая биогеография). Закономерности изменения таксономического разнообразия по основным географическим градиентам. Флора, фауна, биота, географические элементы биоты. Понятие «эндемизм». Эндемичные таксоны высокого ранга. Принципы флористико-фаунистического районирования. Системы флористического и фаунистического районирования суши.

https://www.geogr.msu.ru/education/vo/prog_distc/programs_3xx/bak_NoZ/b_GKHET_Ekologia_s_osnovami_biogeografii_NEW%202023.pdf

Quruqlik biomlarining asosiy turlari

Zonal, introzonal, ekstrazonal jamoalar, Biosenozdagi antropogen o'zgarishlar, Biosenozdagi zonal va regional xususiyatlarini hisobga olgan holda muhofaza qilish muammolari, Tundra, o'rmon, dasht, cho'l, tropik va subtropik va boshqa mintaqalarning o'simlik va hayvonlar biomlari olami

Jamoalarning balandlik bo'yicha differensiyalanishi

Turli kenglikdagi regionlarda balandlik mintaqalarining tuzilishi, Jamoalar balandlik zonalari tiplari to'g'risida tushuncha (cho'l, adir, tog', yaylov), Tekislik va tog' provintsiyalarida yuqori yashash muhitini yaratuvchi omillar, Vertikal tog' tizmalarining bo'lishi, Vertikal mintaqalarning xarakterli xususiyatlari, Mintaqalarning tekslikdagilardan farqlari.

Dengiz o'simliklari

Dengiz o'simliklarining tabiatdagi va inson hayotidagi ahamiyati, Okeanning biologik tuzilishi ва o'simliklarni tarqalish omillari, Dunyo okeanining biogeografik oblastlari, Dengiz o'simliklarining yashash joylari

O'zbekistonning botanik geografik tuzulishi va rayonlashtirilishi

Geobotanik rayonlashtirilishi, O'zbekistonning botanik - geografik rayonlashtirish, Tog' O'rta Osiyo provinsiyasi, Turon provinsiyasi

Dorivor o'simliklar florasi va sistematikasi

Dorivor o'simliklarni geografik tarqalishi, Dorivor o'simliklarning turlari,

Dorivor o‘simliklarning xususiyatlari, Vitaminlar, Qizil kitob to‘g‘risida

Hayvonot dunyosining asosiy sistematik kategoriyasi

Oddiy organizmlar tipi va ularning umumiy xususiyatlari, Tuban hayvonlar sinfi, Ko‘p hujayrali (oliy) organizmlar tipi

Madaniy o‘simliklar va uy hayvonlari arealining yuzaga kelishi.

Ba’zi o‘simlik va hayvonlarning yer yuzasida tarqalish chegaralari va xususiyatlari.

III. Amaliy mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Biogeografik terminlar ro‘yxatini tuzish va ularga izoh berish
2. Biosferaning tarkibiy qismi, tuzilishi va chegarasi.
3. Yer shari o‘simlik dunyosi kartasini tuzish.
4. Yer yuzasida tarqalgan o‘simlik turlarini guruhlarga ajratish
5. O‘simliklarni tabiiy sharoitga qarab tarqalishi va o‘rganilishi
6. Tabiatda modda va energiyani almashinuvi chizmasini chizish
7. Yer shari hayvonot dunyosini guruhlarga ajratish
8. Yer sharida hayvonot olamini geografik tarqalishi
9. Yozuvsiz kartaga Yer shari hayvonot dunyosi kartasini tushirish
10. Madaniy o‘simliklar va ularni kelib chiqish vatani.
11. Madaniy o‘simliklar va ularni turlari
12. Quruqlik floristik oblastlari xaritasini tuzish va o‘rganish.
13. Tirik organizmlarni tarqalishida ekologik faktorlar

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Auditoriyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- Mavzuni og‘zaki bayon qilish;
- 4 javobli test savoli tayyorlash;
- yozma savol tayyorlash;
- Taqdimot tayyorlash;
- Referat tayyorlash;
- rasmli topshiriq tuzish;
- Ma’lumotlarni jadval ko‘rinishida ifodalash;
- Yozuvsiz xarita bilan ishlash;
- Videorolik tayyorlash;
- Ko‘rgazmali qurol tayyorlash;
- Bir soatlik dars ishanma tayyorlash;
- Krassvord tuzish;
- Xorijiy adabiyotlardan ma'lumotlarni to‘plash, tarjima qilish va tahlil qilish;
- Ha, yo‘q javobli test tuzish;
- Audio dars tayyorlash;
- Internet ma'lumotlarini to‘plash va tahlil qilish;
- Adabiyotlar ro‘yxatini tuzish;

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzulari:

1. Fannining tadqiqot usullari
2. O'simliklarning asosiy guruhlari
3. Biogeografiya fanining qisqacha rivojlanish tarixi
4. Yerning paydo bo'lishi haqidagi nazariyalar
5. Eralar, davrlar va ulardagi hayot
6. O'simlik va hayvonlarning umumiy moslanish xususiyatlari
7. Biosfera haqida tushuncha va uning chegaralari
8. Biosferaning tirik moddalari, ularning xilma-xilligi va yer sharida tarqalishi, quruqlik va okean biomassalari
9. Biosferadagi tirik moddalarning funksiyalari
10. Areallar haqida tushuncha
11. Quruqlik va dengiz hayvonlarining areallari
12. Quruqlik faunasi va florasini kelib chiqish nazariyalari
13. Endemiklar
14. Iqlimning va shamolning o'simliklarni tarqalishiga ta'siri
15. Madaniy o'simliklar geografiyasi
16. N.I.Vavilov va P.M.Jukovskiylarning madaniy o'simliklarning kelib chiqish markazlari to'g'risidagi ta'limoti
17. Uy hayvonlarini xonakilashtirilishi va evolutsiyasi
18. Yerdagi organizmlarning xilma-xilligi: flora, fauna, biota, o'simliklar jamoasi, hayvonlar olami, biomlar.
19. Quruqlikning floristik va faunistik regionlari
20. Tundra, o'rmon, dasht, cho'l, tropik va subtropik va boshqa mintaqalarning o'simlik va hayvonlar biomlari olami
21. Turli kenglikdagi regionlarda balandlik mintaqalarining tuzilishi.
22. Tekislik va tog' provintsiyalarida yuqori yashash muhitini yaratuvchi omillar hamda Vertikal tog' tizmalarining bo'lishi.
23. Dengiz o'simliklarining tabiatdagi va inson hayotidagi ahamiyati
24. Okeanning biologik tuzilishi ва o'simliklarni tarqalish omillari
25. Dunyo okeanining biogeografik oblastlari va Dengiz o'simliklarining yashash joylari
26. Geobotanik rayonlashtirilishi tushunchasi va O'zbekistonning botanik - geografik rayonlashtirish
27. Tog' O'rta Osiyo va Turon provinsiyalari
28. Dorivor o'simliklarni geografik tarqalishi va Vitaminlar
29. Qizil kitob to'g'risida
30. Tuban hayvonlar sinfi va Ko'p hujayrali (oliy) organizmlar tipi

3.	**V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: Yer shari tabiati, tabiat zonalari va floristik oblastlari fauna hamda florasiga oid nazariy qarashlarni haqida ***tasavvur va bilimga ega bo‘lishi;*** Biogeografik bilim va ko‘nikmalar, Ishlab chiqarishdan ajralmagan holda biogeografiya fani bo‘yicha tayyorlanish uchun, tavsiya qilingan asosiy va qo‘shimcha adabiyotlardan foydalanish, hamda mahalliy o‘lkashunoslik muzeyining materiallari haqidagi bilimlarni amaliyotga tadbiq etish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi;*** Tabiatdagi o‘simlik va hayvonot dunyosini kuzatish, ularni yashash sharoiti, ko‘payishi, yer yuzida tarqalishitabiiy geografik jarayonlarni kuzatish, tahlil qilish va prognoz qilish ***malakasiga ega bo‘lishi kerak.***
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • Ma‘ruzalar; • Amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • Interfaol keyslar; • Blits-so‘rov • Guruhlarga ajratish • Taqdimotlarni qilish • Jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyixalar
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘liq o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
6.	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Jumaxanov Sh.Z., Mirzaxmedov I.K., Qoriyev M.R. Biogeografiya [Matn]: darslik– Namangan: Mashrab, 2024. – 268 b. 2. Yuldashev A.S., Shamuratova N.T., Mamaraximov O.M., Maxkamov T.X., Naraliyeva N.M. Biogeografiya. Darslik. – Toshkent, 2024. - 485 bet. 3. I.U.Urazbaev, K. Ishankulova, M.Altibayeva. Biogeografiya [matn]: o‘quv qo‘llanma.- Guliston: GulDU, 2022 –143 b. 4. Биогеографическая характеристика природных зон России и сопредельных территорий. Учебное пособие по курсу «Экология с основами биогеографии». Электронное издание / Под ред. Г.Н. Огуреевой и С.М. Малхазовой. – М.: Географический факультет МГУ, 2019. – 60 МБ. – 360 с. 5. Воронов А.Г., Дроздов Н.Н., Криволуцкий Д.А., Мяло Е.Г. Биогеография с основами экологии. – М.: Академкнига, (любое издание). 6. Жирков И.А. Биогеография общая и частная: суши, моря и континентальных водоемов. – М.: Тов-во научных изданий КМК, 2017.

	Qo'shimcha adabiyotlar: 1. Бобринский Н.А. и др. География животных. Изд. "Совецкая наука". М. 1961. 2. Воронов А.Г. Геоботаника. Изд. "Высшая школа". М. 1973. 3. Второв А.П., Дроздов Н.Н. Биогеография. Изд. "Просвещения". М. 1978. 4. Воронов А.Г. Биогеография с основами экологии. Изд. МГУ, 1987. 5. Леме Ж. Основа биогеографии. Изд. "Прогресс". М. 1976. 6. Курнишникова Т.В., Петров В.В. География растений с основами ботаники. Изд. "Просвещение". М. 1987. **O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI** 1. O'zbekiston Ryespublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda) 2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 - yil 6 – noyabrdagi "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim - tarbiya va ilm - fan sohalarini rivojlantirish chora tadbirlari to'g'risida" gi PF - 6108 - son farmoni. **Axborot manbalari (saytlar):** 1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali. 2. https://www.geogr.msu.ru
7.	Fan dasturi Samarqand davlat pedagogika instituti Kengashining 2025-yil "____" _____ __-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar: O.I.Sherxolov -** Samarqand davlat pedagogika instituti Geografiya kafedrasi v.b. dotsenti
9.	**Taqrizchilar:** **Y.Karimov** – Samarqand davlat pedagogika instituti Geografiya kafedrasi assistenti PhD (ichki) **G'aniyev Z.A** – SamDU Geografiya va tabiiy resurslar kafedrasi dotsenti, PhD (tashqi)

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan 2025-yil uchun tasdiqlangan xalqaro e'tirof etilgan tashkilotlarning (Quacquarelli Symonds World University Rankings, Times Nigher Education, Academic Ranking of World Universities) reytingida 94 o'rinni egallagan Moskva davlat universitetning geologiya fakulteti Geografiya yo'nalishi («Экология с основами Биогеографии») dasturi tahlil qilinib ushbu asosda fan dastur ishlab chiqildi.

"Biogeografiya" fanining dasturi tayyorlanib 3 ta mavzusi yangilandi https://www.geogr.msu.ru/education/vo/prog_distc/programs_3xx/bak_NoZ/b_GKHET_Ekologia_s_osnovami_biogeografii_NEW%202023.pdf

Fan dastur Tabiiy fanlar fakultetining 2025-yil 23-apreldagi 2-sonli farmoyish bilan tuzulgan ishchi guruh tomonidan maqullangan.

Tuzuvchi: **O.I.Sherxolov**

Kafedra mudiri: **F.A.Xamroyeva**

Fakultet dekani: **U.N.Mirzayev**

O‘quv-ishlar bo‘yicha prorektor: **N.H.Musulmonov**

Samarqand davlat pedagogika instituti Tabiiy fanlar fakulteti "Geografiya" kafedrasi v.b. dotsenti O.I.Sherxolov tomonidan 60530200 – Geografiya ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabalari uchun tuzilgan "Biogeografiya" fanidan o'quv dasturiga

TAQRIZ

Ushbu dastumi tuzishda 60530200 - Geografiya ta'lim yo'nalishi uchun ishlab chiqilgan malaka talabi asos qilib olingan. "Biogeografiya" o'quv kursi o'quv jarayonida Biogeografiya fanining o'rganish predmeti, maqsadi va vazifalari dastlab bilib oladilar. So'ngra biogeografik, biosfera to'g'risidagi tushunchalar, shuningdek biosferada organizmlami xilma-xilligi, hayvonot dunyosining asosiy sistematik kategoriyalari yani tarixiy rivojlanishi, biosferada asosiy elementlami davr aylanishida organizmlaming roli, oddiy organizmlar tipi va ularning umumiy xususiyatlari bo'limlarini o'rganishda nazariy va amaliy jihatdan keng qo'llay oladi oddiy organizmlar tipi va ularning umumiy xususiyatlarini o'rganadilar. Shuningdek, o'quv fanining maqsadi va vazifalari, fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakasiga qo'yiladigan talablar keltirilgan. "Biogeografiya" fani bo'yicha har bir mavzuga annotatsiya, fanning mazmuni va vazifasi, amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar, mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular, fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar), Ta'lim texnologiyalari va metodlari hamda kreditni olish uchun talablar, asosiy va qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati berilgan. Dasturni tuzishda geografiya ta'lim yo'nalishi uchun ishlab chiqilgan malaka talablari asosida fan dasturi ishlab chiqish va tadbiq etish tartibiga rioya qilingan.

"Biogeografiya" o'quv dasturi OTM uchun 2-kursi me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanib, mazkur fan bo'yicha ishchi dasturni ishlab chiqish va rasmiylashtirishda namunaviy fan dasturi sifatida qo'llaniladi hamda tegishli fan bo'yicha ta'lim-tarbiya jaryonini tashkil etish va o'tkazilishiga qo'yiladigan talablarni belgilaydi. "Geografiya" kafedrasi v.b. dotsenti O.I.Sherxolov tomonidan tuzilgan ushbu fan dasturi belgilangan tartibga mos keladi va undan o'quv jarayoniga foydalanish mumkin.

Sh.Rashidov nomidagi SamDU Geografiya va tabiiy resurslar kafedrasi dotsenti: **Z.A.G'aniyev**

Samarqand davlat pedagogika instituti Tabiiy fanlar fakulteti "Geografiya" kafedrasi v.b. dotsenti O.I.Sherxolov tomonidan tayyorlangan "Biogeografiya" o'quv fan dasturiga

TAQRIZ

Bugungi kunda Biogeografiya fani talabalarga Biogeografiya va uning fanlar tizimida tutgan o'rni, rivojlanish bosqichlari, organizmlarning tarqalish omillari, areal haqida ta'limot asoslari, yer yuzasining floristik va faunistik regionlari, madaniy o'simlik va tirik organizmlar olami geografiyasi, yer shari tabiat zonalari, biologik xilma-xillik va uni muhofaza qilish, O'zbekistonning o'simlik va hayvonot dunyosi, flora, fauna va biota haqida tushuncha, madaniy o'simliklar va uy hayvonlarini arealini yuzaga kelishi haqida bilimlar berishdan iborat.

"Biogeografiya" fani boshqa fanlar bilan bog'liq bo'lgan ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega fan hisoblanadi. Fan dasturi 60530200- Geografiya bakalavriat ta'lim yo'nalishi talabalariga mo'ljallangan ushbu fan dasturi Davlat ta'lim standartlari bo'yicha ta'lim mazmuni, ya'ni fanning maqsad va vazifalari, ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va ularning qisqacha mazmuni, amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar, mustaqil ta'lim mazmuni, fan o'qitilishining natijalari, ya'ni talabalarda shakllanadigan kompetensiya, ta'lim texnologiyalari va metodlari, talabalaming kreditlarni olishlari uchun qo'yiladigan talablar, foydalangan adabiyotlar ro'yxati kabi qismlarni o'z ichiga oladi.

Mazkur fan dasturi fanning nazariy asoslarini to'liq qamrab olgan va har bir mavzu bo'yicha talabalar egallashi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalar keltirib o'tilgan bo'lib, dasturning amaliy mashg'ulot qismi talabalarning nazariy jihatdan egallagan bilimini amaliy mustahkamlashga qaratilgan mavzularni o'z ichiga oladi. Berilgan metodik tavsiyalar amaliy mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish talablariga javob beradi hamda mazkur dasturda ta'lim berishning pedagogik texnologiyalardan keng foydalanish va har bir darsni o'qitishda zamonaviy AKT.ni qo'llash jihatlariga ham alohida e'tibor qaratilgan.

Muallif tomonidan yaratilgan "Biogeografiya" fan dasturi Malaka talablari asosida yozilgan, o'quv rejalariga to'liq mos keladi. Ushbu namunaviy fan dasturi 60530200- "Geografiya" ta'lim yo'nalishi talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, fan dasturni nashr qilishga loyiq deb hisoblayman.

Samarqand davlat pedagogika instituti Geografiya kafedrasi assistenti: **PhD. Y.Karimov**